

DANISH INSTITUTE FOR INTERNATIONAL STUDIES

STRANDGADE 56 • 1401 Copenhagen K

+45 32 69 87 87 • diis@diis.dk • www.diis.dk

DIIS Brief

Forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme: Canadiske, britiske og hollandske erfaringer

Sofie Schrøder og Kasper Ege

December 2007

Statsminister Anders Fogh Rasmussen anførte i regeringsgrundlaget for 2007, at regeringen vil fremlægge en samlet handlingsplan for at forebygge ekstremistiske holdninger og radikaliserings blandt unge i Danmark. I regeringsgrundlaget blev endvidere fremhævet en række konkrete tiltag, som handlingsplanen vil fokusere på. Spørgsmålet er imidlertid, hvorvidt disse tiltag vil virke efter hensigten? Hvilke erfaringer har andre lande gjort sig, negative såvel som positive, og kan vi lære af disse? For at sætte fokus på, hvorledes radikaliserings kan forebygges, gennemgår dette brief, hvordan en række af de lande, som Danmark ofte sammenlignes med, forsøger at forebygge og imødegå radikaliserings. Der gives en kort indføring i initiativer som outreach-programmer i Canada, Storbritannien og Holland, og der gives et bud på, hvorledes disse landes erfaringer kan være til nytte for indsatsen i Danmark

Denne publikation indgår i DIIS' studier i terrorisme og terrorbekæmpelse, som er finansieret via en forskningsbevilling indeholdt i regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse fra november 2005

Dansk Institut for internationale studier, DIIS

1. Introduktion

I folketingets åbningstale påpegede statsminister Anders Fogh Rasmussen, at regeringen vil styrke indsatsen for at forebygge ekstremisme og radikalisering blandt unge bl.a. ved at øge kendskabet til demokrati blandt unge med anden etnisk baggrund end dansk gennem udarbejdelsen af en såkaldt demokratikanon. Desuden anførte statsministeren i regeringsgrundlaget for 2007, at regeringen vil fremlægge en samlet handlingsplan for at forebygge ekstremistiske holdninger og radikalisering blandt unge. Handlingsplanen vil ifølge regeringsgrundlaget bl.a. fokusere på at videreudvikle SSP-samarbejdet (skole, socialforvaltning og politi) og styrke demokrati- og medborgerskabsundervisning, ligesom brugen af rollemønstre – personer i lokalmiljøet der kunne tænkes at have en positiv indflydelse på de unge – også skal styrkes.

Spørgsmålet er imidlertid, hvorvidt disse tiltag vil virke efter hensigten? Hvilke erfaringer har andre lande gjort sig på området, negative såvel som positive, og kan vi lære af disse? For at sætte fokus på hvorledes radikalisering kan forebygges, vil dette brief beskrive/gennemgå hvorledes en række af de lande, som Danmark ofte sammenlignes med, forsøger at forebygge og imødegå radikalisering. Således vil der nedenfor blive givet en kort indføring i, hvorledes der er blevet taget initiativer til outreach-programmer i henholdsvis Canada, Storbritannien og Holland. Endelig vil konklusionen give et bud på, hvorledes disse landes erfaringer kan være til nytte for indsatsen i Danmark.

2. Canada¹: Inklusion

Det canadiske arbejde for at forebygge radikalisering blev for alvor påbegyndt, efter at det kom frem, at canadiske myndigheder havde assisteret USA i tilbageholdelsen og deportationen af den canadiske statsborger, Maher Arar, til Syrien, hvor han blev fængslet og tilsyneladende tortureret, før han blev sendt tilbage til Canada. Sagen skabte meget røre i Canada og ledte til en revision af den canadiske tilgang til forebyggelse af radikalisering og terrorisme.

En grundlæggende antagelse bag de canadiske outreach-programmer er, at Canadas National Security Program, den canadiske Anti-Terrorism Act (ATA) samt anslagene den 11. september 2001 mod USA har haft en betydelig negativ indflydelse på forskellige samfundsgrupper og en række minoriteter i Canada. Det er bl.a. i det lys udviklingen af de canadiske outreach-programmer skal ses.

Rationalet er simpelt i den canadiske tilgang: national sikkerhed er en central præmis for et velfungerende liberalt demokrati. Altså udgør det et (potentielt) sikkerhedsproblem hvis bestemte grupper ikke føler, at de fuldt ud er en del af det canadiske samfund. Derfor fokuserer det canadiske program primært på tiltag, der fordrer inklusion af alle grupper i det canadiske samfund. Kun ved at opbygge positive relationer med alle Canadas forskellige etniske, kulturelle og religiøse samfundsgrupper, og ved at sikre at ingen føler sig uværdigt behandlet eller diskrimineret, kan man søge at få alle borgere til at samarbejde med myndighederne om at forebygge øget radikalisering og

---

¹ Den følgende beskrivelse af Canadas outreach-program bygger på interne papirer som DIIS har fået udleveret af Royal Canadian Mounted Police (RCMP), Canadas nationale politistyrke. Al videreformidling af information skal godkendes af forfatteren. Royal Canadian Mounted Police: *National Security. Community Outreach Program*. January 2006 og *National Security Criminal Investigations: National Security Youth Outreach Program*, April 2007.

terrorisme. Derved kan man mindske risikoen for radikaliserings og derigennem også for terrorisme i Canada.

Blandt de primære mål for Canadas outreach-program er således at opretholde positive relationer mellem alle samfundsgrupper og at øge den gensidige forståelse og tillid mellem disse grupper og RCMP. Endvidere ønsker man at sikre, at alle bliver behandlet ens, samt at identificere og fjerne eventuelle barrierer, der forhindrer et godt samarbejde mellem forskellige samfundsgrupper og myndighederne.

På den baggrund har Canada etableret en række mindre arbejdsgrupper, hvor politiet samarbejder med andre aktører i det canadiske samfund for at sikre ikke bare den nationale sikkerhed, men også sammenhængskraft og loyalitet i forhold til staten blandt alle samfundsgrupper i det ganske heterogene Canada. Som følge deraf er det essentielt at styrke tilliden mellem RCMP og de grupper, der føler sig marginaliserede.

Derfor har man også, gennem konsultationer med forskellige samfundsgrupper, identificeret specifikke bekymringer, som disse grupper lægger vægt på, herunder følelsen af marginalisering, fremmedgørelse eller mistænkeliggørelse på baggrund af etnicitet, eller følelsen af respektløs behandling grundet mangel på viden om, eller forståelse for, deres kultur. Formålet med konsultationerne var at sikre, at man bedre kunne komme alle grupper og alles bekymringer i møde.

De konkrete canadiske tiltag omfatter bl.a. etableringen af et såkaldt rådgivende panel, der er sammensat af individer med troværdighed i nærmiljøerne, altså en slags rollemodeller. De består ikke nødvendigvis af religiøse ledere, men derimod fortrinsvis af andre personer med troværdighed, ofte for eksempel læger og advokater. En meget væsentlig pointe i forbindelse med oprettelsen af det rådgivende panel er, at man inddrager folk med meget forskellige holdninger, herunder også individer der er meget kritiske over for ideen om at oprette et sådant panel. Dels giver det projektet troværdighed, dels vil disse personer sandsynligvis give relevant respons og kritik. Det rådgivende panel skal involveres og spørges til råd i alle sager i forbindelse med det videre arbejde med at forebygge radikaliserings. Hidtil er panelet bl.a. blevet bedt om at kigge på hidtidige antiterroriltag efter i sømmene og er også blevet bedt om at sammensætte og udføre uddannelsesprogrammer for RCMP i læren om bl.a. Islam.

Endvidere har man i Canada etableret centre for outreach-koordinatorer, som varetager en række programmer. Derudover fokuseres der specielt på unge (særligt i aldersgruppen 14-30) og problematikker relateret til denne aldersgruppe, hvilket bl.a. omfatter etableringen af en ungdoms-outreach-koordinator og, som en del af det bredere canadiske outreach-program, et *National Security Youth Outreach Program* specifikt rettet mod unge.

Programmet har to strategiske mål: 1) at komme i dialog med unge om national sikkerhed samt 2) at forhindre radikaliserings af unge der kan lede til brugen af vold.

Det første mål bliver bl.a. søgt nået gennem uddannelse og orientering af unge canadiere omkring nationale sikkerhedsmæssige anliggender; øget dialog mellem RCMP og unge med det formål at skabe et bedre indblik i de unges perspektiver, bekymringer og den potentielle indvirkning, som

sikkerhedsmæssige anliggender har på de unges liv; endvidere etablering af konkret samarbejde mellem myndigheder og unge der har til hensigt at engagere unge og andre interessenter for bedst muligt at tage hånd om potentielle problemer.

Det andet mål vil man opnå gennem bl.a. udviklingen af præventive programmer, der – baseret på allerede eksisterende programmer – har til formål at identificere strategier, der skal forhindre unges deltagelse i politisk vold. Dette søges bl.a. opnået ved gennemførelsen af et symposium om forebyggelse af radikaliserings med deltagelse af både praktikere og forskere. Yderligere ønsker man fra canadisk side at involvere unge og lokalsamfund i konkrete RCMP-initiativer (uden at disse initiativer i øvrigt specificeres nærmere) for således, ved hjælp af konsultationer og engagement, at forhindre at unge tyr til politisk vold.

I Canada varetager RCMP størstedelen af det politimæssige arbejde med hensyn til at forhindre radikaliserings. Dette foregår gennem en revidering af de eksisterende, men mere ad hoc-baserede, outreach-programmer som hører under de afdelinger af RCMP, der er ansvarlige for national sikkerhed

3. Storbritannien: Etablering af modstrømninger

Det britiske indsatsprogram mod ekstremisme, *Preventing Extremism Together*, blev iværksat efter bombeangrebene i London i juli 2005 og er en del af Storbritanniens overordnede strategi for bekæmpelse af terrorisme.

Den britiske tilgang er bredt funderet, men fokuserer primært på at skabe en modstrømning til radikale og ekstremistiske ideologier. Forslagene til de forskellige projekter er fremkommet gennem et bredt samarbejde mellem kommunale medarbejdere og arbejdsgrupper, som bl.a. omfatter repræsentanter fra lokalsamfund og muslimske miljøer, samt gennem debatter med deltagelse af teologer, akademikere, praktikere, kommunale medarbejdere, efterretningstjenester, politiet og ministerier.

Umiddelbart efter bombeangrebene i 2005 blev der nedsat syv arbejdsgrupper, der hver især koncentrerede sig om forskellige grene af arbejdet for at imødegå radikaliserings og ekstremisme. Grupperne fokuserede bl.a. på vigtigheden af en målrettet indsats over for unge, uddannelsesinitiativer, kvinders rolle, styrkelsen af lokalt og regionalt forankrede initiativer samt uddannelse og støtte til imamer og moskeer. Resultatet af arbejdsgruppernes forslag var en indsats med fokus på fire kerneområder: at fremme fælles værdier, at støtte lokale løsninger, at opbygge civil kapacitet og lederskab samt at styrke rollen for trossamfunds institutioner og ledere.

Blandt de initiativer, som den britiske regering særligt anbefaler at kommunerne gennemfører, er en foredrags- og diskussionsrække, hvor muslimske lærere og tænkere holder foredrag for og diskuterer med unge og fremfører argumenter til modsvar for ekstremisters retfærdiggørelse af terrorisme (de såkaldte "Scholars' Roadshows"). Desuden oprettelsen af seks regionale muslimske fora mod ekstremisme og islamofobi, der har til formål at samle lokalsamfund, politi og offentlige myndigheder for at diskutere, hvordan man bedst tackler radikaliserings og islamofobi lokalt, samt etableringen af et råd, der sigter på at yde rådgivning og støtte til moskeer og imamer (kaldet "Mosques and Imams National Advisory Board").

En grundlæggende præmis i det britiske arbejde omkring ekstremisme i muslimske miljøer er vigtigheden af, at staten indgår i et stærkt samarbejde med religiøse ledere og aktører inden for moderate muslimske grupper. Formålet er at skabe en følelse af partnerskab og fælles ansvar mellem regeringen og det overvældende flertal af muslimer, som afviser vold og forener kerneværdier i det britiske demokrati med deres tro. Baggrunden er, at det ikke er tilstrækkeligt med sikkerhedsforanstaltninger, men at det endvidere er nødvendigt at sikre, at enkeltpersoner ikke tiltrækkes af voldelig ekstremisme. I den forbindelse opfattes sammenhængskraft i lokalsamfundene, bred loyalitet over for det britiske samfund og de muslimske samfundsgrupper generelt som centrale elementer for at dette kan undgås.

En række af projekterne under udarbejdelse har til hensigt at arbejde med en effektiv undervisning i trosspørgsmål og medborgerskab gennem uddannelsessystemet og at sikre en god uddannelse af de imamer, som staten ansætter. Formålet er at sikre, at man minimerer risikoen for manglende forståelse af Islam – en manglende forståelse som voldelige ekstremister ifølge det britiske program forsøger at udnytte. Derudover mener den britiske regering, at på trods af at mange aktører har en rolle at spille i kampen mod terrorisme, kan enkeltpersoner og lederskab fra inderkredsen i muslimske samfundsgrupper og organisationer være stærkere og mere effektive end de fleste andre. Her er religiøse skikkelser, men også mødre, søstre og ægtefæller centrale. Således lægger den britiske regering også op til, at unge mennesker og kvinder har en central rolle at spille i forebyggelsen af radikaliserings, og at det er essentielt at opbygge disse gruppers modstandsdygtighed over for ekstreme budskaber, noget den britiske minister for kommunale anliggender (Communities Secretary), Hazel Blears, understregede i en tale for nylig. Ligeledes skal unge mennesker og kvinder have bedre muligheder for at påtage sig lederroller i muslimske miljøer.

Det britiske program hører primært under kommunerne og dækker en række forskellige projekter. I dag er 64 konkrete anbefalinger fra arbejdsgrupperne omkring imødegåelsen af ekstremisme således ifølge den britiske regering udmøntet i initiativer, som er afsluttede eller pågående. 27 af disse forslag bliver gennemført med den britiske regering i teten, mens de resterende anbefalinger gennemføres af kommunerne med støtte fra regeringen, når det er nødvendigt. Indsatsen er netop blevet yderligere styrket, efter at Hazel Blears den 31. oktober 2007 bebudede, at der vil blive investeret £70 millioner i bekæmpelsen af voldelig ekstremisme i de kommende år.

4. Holland: Integrative tiltag

Hollandske forskere og tænketanke har produceret en del materiale omkring radikaliserings, radikal islamisme og outreach-programmer siden mordene på henholdsvis politiker Pim Fortuyn og filminstruktøren Theo Van Gogh i 2002 og 2004. Udover at igangsætte en række lokale projekter har regeringen nu iværksat en *Polarisation and Radicalisation Action Plan 2007-2011*. Det følgende tager udgangspunkt i handlingsplanens konkrete initiativer.

Som i Canada og England opfattes vedvarende inter-etniske konfrontationer som havende en negativ indflydelse på sammenhængskraften i samfundet på længere sigt. I Holland er fokus primært rettet mod islamistisk radikaliserings og i lidt mindre grad mod højreorienteret ekstremistisk radikaliserings. Den radikale islamistiske stemme opfordrer ikke nødvendigvis direkte til vold, men prædiker intolerance og

anti-integration, og det er denne 'stemme', som programmet skal etablere en modstrøm til. Tilgangen er bred og skal øge social sammenhængskraft og solidaritet på lang sigt.

Den hollandske handlingsplan fordrer en bred integrativ tilgang til forebyggelse af radikaliserings og har tre primære mål: forebyggelse, specifik forebyggelse og inddæmning:

- Forebyggelse har til formål at forhindre yderligere isolation, polarisering og radikaliserings af personer, som er i farezonen for at glide ud af eller vende sig væk fra samfundet og det demokratiske liv. Tilgangen er fokuseret på inklusion og har overordnet til formål at skabe sociale sammenhænge, så ingen kommer i farezonen i forhold til radikaliserings. Strategien er langsigtet, og midlerne omfatter blandt andet inklusion via uddannelse, praktikpladser og arbejdspladser.
- Den specifikke forebyggelse er primært rettet mod at sætte administratorer og professionelle i stand til at opfangne signaler, der indikerer radikaliserings tidligt i forløbet, og at gøre dem i stand til på en passende måde at sætte ind over for disse signaler samt at opbygge modstandsdygtighed og stimulere alternativer til voldelig radikaliserings.
- Endelig er det inddæmmende arbejde rettet mod at ekskludere de personer, som har overskredet klare grænser, og sørge for, at deres indflydelse på andre er så begrænset som muligt, men også at 'hjælpe' de personer, der er blevet voldeligt radikaliserede, tilbage til samfundet igen.

Handlingsplanen identificerer unge mennesker som den gruppe, der er i størst fare for radikaliserings. Det understreges, at på trods af, at der primært er tale om unge mænd, er der et stigende antal kvinder, som er i risikozonen.

Den lokalt forankrede indsats er i højsædet i handlingsplanen, med et fokus på kombination af 'bløde' og 'hårde' tiltag til forebyggelse af polarisering og radikaliserings. 'Bløde' tiltag involverer bl.a. organisering af møder, debatter og diskussioner vedrørende oprettelsen af praktik- og arbejdspladser samt tilsyn med 'højrisiko-grupper', mens 'hårde' tiltag f.eks. inkluderer håndhævelse af reglen om obligatorisk skolegang, mere gadeovervågning i visse områder samt nul-tolerance over for diskrimination. Der inddrages en bred gruppe af samarbejdspartnere, som f.eks. lokalt politi, ungdomsarbejdere og lærere. Hvert enkelt område har en skræddersyet indsatsplan, og alle erfaringer indsamles og er tilgængelige i en videns-database, som kan fungere som ressource-center, hvor de forskellige lokale institutioner har mulighed for at få kendskab til de erfaringer andre har gjort sig.

Den lokale indsats understøttes af både generel og specifik lovgivning på nationalt niveau med det formål at udstikke nogle mere generelle retningslinjer for det forebyggende arbejde. Eksempler på generel lovgivning inkluderer tiltag, der har til hensigt at modvirke at unge dropper ud af skolen, støtte til børneopdragelse som fremmer integrationen i det hollandske samfund, samt styrker følelsen af medborgerskab og social integration som et centralt mål for uddannelse. Der sigtes endvidere mod inddragelse af forældre i socialiseringen og udviklingen af deres børn gennem uddannelse, medborgerskabs-/integrationsprojekter og opdragelsesstøtte, der har til formål at sikre, at unge integreres bedst muligt i det hollandske samfund.

Endelig gælder det, at specifik lovgivning på nationalt niveau til støtte for lokale initiativer bør omfatte: styrkelse af modstandsdygtigheden blandt grupper, der er potentielt modtagelige over for polarisering og radikalisering, bl.a. ved at sætte ind over for potentielle rugekasser ('breeding grounds') for radikalisering; styrkelse af kompetencer bl.a. via kurser og workshops samt udviklingen af værktøjer hos kommuner og professionelle, der arbejder med unge, til modsvar for radikale synspunkter; endvidere tidlig isolation og inddæmning ved særligt stærke tendenser til polarisering og radikalisering. Det understreges i handlingsplanen, at det er essentielt at finde en klar balance mellem præventive og inddæmmende tiltag i arbejdet for at forebygge radikalisering og polarisering.

Handlingsplanens resultater samt niveauet af polarisering og radikalisering skal evalueres løbende gennem anvendelse af et sæt indikatorer, der trækker på kilder fra bl.a. relevante ministerier og kommuner.

5. Konklusion: Den danske indsats mod radikalisering

De tre lande der er blevet præsenteret her, er selvsagt langt fra ens i deres tilgang til forebyggelse af radikalisering. I Canada er det f.eks. RCMP, der har været eneansvarlig for udviklingen af outreach-programmerne, mens en række aktører har været involveret i udviklingen af det hollandske program. Endvidere fokuserer det canadiske program primært på inklusion, mens det britiske program for eksempel primært fokuserer på tiltag, der har til hensigt at skabe modstrømninger til radikale budskaber. Alligevel kan en række fællestræk identificeres, som man kan tage til efterretning i udviklingen af en dansk handlingsplan.

Programmerne, der er gennemgået ovenfor, sigter alle på at involvere et bredt spektrum af aktører i den forebyggende indsats. Man planlægger at inddrage politi, lærere og kommunale medarbejdere samt repræsentanter fra muslimske miljøer og lokalsamfundene. Den lokalt forankrede indsats er således generelt i højsædet med fokus på inddragelsen af lokale/kommunale nøglepersoner samt religiøse autoriteter og andre potentielle rollemodeller i nærmiljøerne. Disse inddrages i udviklingen af forebyggende tiltag såvel som i den konkrete indsats. Endvidere lægger programmerne op til et særligt fokus på unge mennesker ud fra en betragtning om, at unge anses for den primære risikogruppe, og endelig gør det sig gældende, at man som et led i arbejdet mod ekstremisme og radikalisering forsøger at sikre, at alle grupper skal have en følelse af 'ejerskab', det vil sige en følelse af, at man involveres og bliver en del af det samfund man lever i. Fælles for dem er dog også, at vi endnu ikke ved, om og hvordan disse programmer virker.

Når det er sagt, er der derfor også en række ting, man skal holde sig for øje i udvikling af radikaliseringsforebyggende tiltag i Danmark. Det er for eksempel vigtigt, at man også i Danmark er meget opmærksom på den potentielle negative effekt, som både anti-terror-tiltag og radikaliseringsforebyggende tiltag kan have på en række minoriteter. Dette er særligt vigtigt at holde sig for øje, når man tager i betragtning, at de udenlandske outreach-programmer, som er blevet gennemgået her, endnu ikke er blevet evalueret. Selvom tiltagene, der beskrives i outreach-programmerne, hovedsageligt er af den 'bløde' variant, kan man ikke på forhånd være sikker på, at nogle af disse tiltag mod forventning ikke potentielt har en negativ effekt på forebyggelsen af radikalisering. For eksempel kan det endnu ikke vurderes, om det rådgivende panel man har oprettet i Canada faktisk har en positiv effekt på radikalisering, ligesom det heller ikke kan udelukkes, at det

britiske tiltag, der har til hensigt at skabe modstrømninger til radikaliserings via en foredragsrække af muslimske lærde og tænkere, kan komme til at virke belærende og bedrivende på nogle unge og dermed i stedet kan have en negativ effekt på radikaliserings.

Statsministeren lægger i sit regeringsgrundlag op til, at der skal sættes ind mod radikaliserings og ekstremisme på en række områder i Danmark gennem en konkret handlingsplan. Det er centralt for denne indsats, at man fra igangsættelsen af programmerne og løbende vurderer effekterne af konkrete radikaliseringsforebyggende tiltag for at sikre, at disse rent faktisk har den ønskede effekt, og som et minimum at de ikke gør skade. Endelig skal man fra dansk side holde sig for øje, at mens man skal tage ved lære af andre landes erfaringer i det omfang det er muligt, skal man selvsagt kun inddrage elementer, der vurderes at passe ind i en dansk kontekst.

6. Yderligere læsning

Andre DIIS-publikationer, der er udkommet, kan have interesse for læsere af dette brief:

- *Radicalization in Europe: A Post 9/11 Perspective*, DIIS conference proceedings af Ann-Sophie Hemmingsen og Stéphanie Jeanneret Andreasen
- *Voldelig radikaliserings i Europa: Hvad vi ved og ikke ved*, DIIS brief af Anja Dalgaard-Nielsen og Jon A. Olsen

For læsere, der er interesserede i en mere dybdegående behandling af temaerne i dette brief, kan en række rapporter som briefet er baseret på have interesse:

Canada

- De canadiske rapporter brugt i briefet er på nuværende tidspunkt ikke tilgængelige for offentligheden

Storbritannien:

- *Countering International Terrorism: The United Kingdom's Strategy*, juli 2006
- 'Preventing Extremism Together' Working Groups, august-oktober 2005
- Department of Communities and Local Government. *Preventing Violent Extremism Pathfinder Fund – Guidance Note for Government Offices and Local Authorities in England*, februar 2007
- Department of Communities and Local Government. *Preventing Violent Extremism Pathfinder Fund 2007/08 – Case Studies*, april 2007
- Department of Communities and Local Government. *Preventing Violent Extremism – Winning Heart and Minds*, april 2007
- Department of Communities and Local Government. *The Role of Muslim Identity Politics in Radicalisation (a study in progress)*, april 2007

Holland:

- *Polarisation and Radicalisation Action Plan 2007-2011* (Trækker på en række akademiske rapporter og parlamentariske beslutninger fra perioden 2004-2006)

- The National Coordinator for Counterterrorism. *Radicalisation in broader perspective*, oktober 2007.

DIIS' studier i terrorisme og terrorbekæmpelse

Denne publikation indgår i DIIS' studier i politisk vold, terrorisme og radikaliseringsprocesser. Studierne er muliggjort af en forskningsbevilling indeholdt i regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse fra november 2005 og løber i tidsrummet 2007 frem til 2010.

Der fokuseres i særlig grad på radikaliseringsprocesser i Europa samt på nationale og internationale modforanstaltninger, deres effektivitet og bivirkninger.

Forskningsopgaver formuleres i samarbejde med Det Strategiske Forskningsråd og en følgegruppe bestående af repræsentanter fra Udenrigsministeriet, Forsvarsministeriet, Justitsministeriet samt underliggende myndigheder. Forskningen og konklusionerne af denne er uafhængige og afspejler hverken de involverede ministeriers synspunkter eller en officiel DIIS-holdning til det givne spørgsmål.

Det er vores målsætning at levere forskning af høj kvalitet og at formidle den til et bredt publikum. Derfor offentliggøres resultaterne af DIIS' studier i terrorisme og terrorbekæmpelse i mange former – fra 'research briefs' til artikler i internationale videnskabelige tidsskrifter.

Fagligt panel

- Andersen, Lars Erslev. Lektor, Center for Mellemøststudier, Syddansk Universitetscenter.
- Crenshaw, Martha. Ph.d., Senior Fellow, Stanford University.
- Hansen, Birthe. Ph.d., Lektor, Institut for Statskundskab, Københavns Universitet
- Jenkins, Brian Michael. Chefrådgiver ved RAND Corporation.
- Neumann, Peter. Ph.d. Direktør for Centre for Defence Studies, Kings College London.
- Oudraat, Chantal de Jonge. Ph.d., Seniorforsker, School of Advanced International Studies, Johns Hopkins University.
- Ranstorp, Magnus. Ph.d., Forskningschef, Centrum för Assymetriska Hot- och TerrorismStudier, Försvarshögskolan.
- Scheffler, Thomas. Dr.phil., Ammanuensis, Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier, Københavns Universitet.
- Simonsen, Jørgen Bæk. Dr.phil., Professor, Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier, Københavns Universitet.
- Vestergaard, Jørn. Lic.jur., Docent, Prodekan, Det Juridiske Fakultet, Københavns Universitet.